

Владислава Павлівна Пухаленко,
аспірантка
Український державний університет
фінансів та міжнародної торгівлі,
м. Київ

УДК:347.998.2(061.1ЄС+477)

ПРАВОВІ ОСНОВИ СПІВРОБІТНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ

У статті проаналізовано основи співпраці Європейського Союзу та України у сфері судового співробітництва у цивільних і господарських справах. Визначено, що перспектива регулювання процесу визнання і виконання іноземних судових рішень на рівні міжнародного договору доволі сумнівна. Основною перепорою для цього є невідповідність української судової системи європейським стандартам.

Ключові слова: Європейський Союз, судова співпраця, співробітництво ЄС з Україною, цивільні і господарські справи, визнання і виконання судових рішень.

Останніми роками частими стають візити українських громадян до держав-членів Євросоюзу, зростає число шлюбів українців з іноземними громадянами, непоодинокими є приватноправові угоди за кордоном, відповідно, збільшується й кількість транскордонних судових справ. З огляду на це зростає потреба у співробітництві України з державами – членами ЄС з метою полегшення процедури визнання та виконання рішень українських судів за кордоном та іноземних судових рішень в Україні. Проте судова співпраця у цивільних справах між Євросоюзом і Україною відбувається в основному в рамках Гаазької конференції з міжнародного приватного права (ГКМПП) (членами якої є і ЄС, і Україна), у тому числі шляхом підписання та ратифікації існуючих конвенцій, розроблених ГКМПП. Між Україною та 13 державами-членами ЄС наразі діють договори про правову допомогу стосовно цивільних справ, проте не у всіх цих договорах є положення стосовно визнання й виконання судових рішень. Двосторонній договір про правову допомогу у цивільних справах між ЄС та Україною наразі не укладено через необхідність удосконалення українського законодавства у цій сфері.

Правові основи співробітництва держав-членів ЄС у судовій сфері досліджено у багатьох працях європейських учених. Серед них, зокрема, праці Марселя Сторма (Marcel Storme), Єви Сторскрабб (Eva Storskrubb), Йорга Сладіка (Jorg Sladic), Олександра Трунка (Alexander Trunk). В українській науці питання визнання та виконання рішень іноземних судів висвітлювалися у роботах Фурси С. Я., Фединяк Г. С. та Фединяк Л. С., питання міжнародно-правових аспектів співробітництва Європейського Союзу з третіми країнами ґрунтовно вивчено у працях Микієвич М. М., комплексно простір свободи, безпеки та правосуддя ЄС розглянуто у монографії Макарухи З. М. та працях Муравйова В. І.

У зв'язку з тим, що в українській науці основна увага приділяється питанням співробітництва держав-членів ЄС у кримінальних справах, а сфера цивільного правосуддя не отримує належної уваги, постає необхідність у всебічному комплексному аналізі правового регулювання співробітництва Євросоюзу й України саме у цивільних і господарських справах та оцінці його можливих перспектив розвитку.

Зважаючи на те, що в умовах все більш взаємозалежного світу ефективний розвиток Союзу та досягнення його цілей (у тому числі визначених ще в 1997 р. у ст. 2 Договору про Європейський Союз (в редакції Амстердамського договору [10])) підтримка та розвиток Союзу як простору свободи, безпеки та правосуддя можуть бути успішними, тільки якщо він спирається на партнерство з третіми країнами. Прийнявши у 2005 р. Стратегію зовнішнього виміру юстиції та внутрішніх справ: глобальна свобода, безпека і правосуддя [9] та Стратегію зовнішніх зв'язків у сфері судової співпраці у цивільних справах [19] у 2008 р., ЄС чітко висловив намір розвивати простір свободи, безпеки та правосуддя не тільки у рамках Союзу, а й поза його межами, встановивши цю сферу одним з головних пріоритетів у своїх зовнішніх відносинах.

Відносно України ще у 1991 р. Євросоюз прийняв Декларацію [14], в якій закликав Україну підтримувати з ЄС відкритий і конструктивний діалог. Пізніше у 1994 р. було підписано головний правовий акт, що визначав основи співробітництва між ЄС та Україною – Угоду про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та її державами-членами, яка набула чинності 1 березня 1998 р. І хоча в Угоді співробітництво в сфері юстиції та внутрішніх справ не згадувалось, включаючи конкретні положення про судове співробітництво у цивільних справах [23], про цей напрям співпраці йшла мова в інших актах, направлених на прискорення імплементації цієї Угоди. Зокрема, Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України від 11 червня 1998 р., мала забезпечити, серед іншого, входження нашої держави до європейського правового простору, одним з напрямків галузевого співробітництва України з ЄС зазначала співробітництво у галузі юстиції. А Програма інтеграції України до Європейського Союзу 2000 р. містила цілий розділ «Правосуддя та внутрішні справи», в якому у підпункті 15.4.1 «Правова допомога у цивільних справах» як пріоритет було передбачено консультації з Єврокомісією (її органами) щодо повноти

переліку нормативних актів ЄС, а також щодо доцільності та порядку адаптації положень цих актів у законодавстві України, підвищення кваліфікації відповідних співробітників державних органів з питань права ЄС у сфері надання правової допомоги у цивільних справах, а також їх мовна підготовка й інші заходи у цій сфері.

Пізніше Європейський Союз і Україна погодили стратегічний документ, спрямований на розвиток партнерства та практичного співробітництва між Європейським Союзом, його країнами-членами, сусідніми країнами – кандидатами на вступ до ЄС та Україною в галузі юстиції та внутрішніх справ – План дій Європейського Союзу в галузі юстиції та внутрішніх справ [3]. Цей План було погоджено на IV засіданні Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС 12 грудня 2001 р. у м. Києві. В ньому однією зі сфер співробітництва було визначено співробітництво в сфері судочинства та посилення ролі судової влади, верховенства закону і покращення управління. Проте про конкретно судову співпрацю у цивільних та господарських справах в ньому не йшлося. Були лише визначені загальні положення щодо необхідності створення мережі контактів для швидкого обміну інформацією про взаємну правову допомогу і співробітництво у сфері судочинства; забезпечення освіти українських суддів з наголосом на права людини, захист особистих (персональних) даних, цивільне право; здійснення боротьби з корупцією; популяризація принципів кращого управління; забезпечення дотримання стандартів, установлених міжнародними конвенціями, з наголосом на імплементацію та інші заходи стосовно всієї системи судочинства.

Заклавши фундамент для такого співробітництва між ЄС та Україною в сфері правосуддя, План дій 2001 р. було переглянуто з метою посилення у конкретний спосіб співробітництва між Україною та ЄС з урахуванням розвитку простору свободи, безпеки і юстиції у ЄС та нового розширення кордонів, яке відбулося 1 травня 2004 р., після якого ЄС і Україна вперше стали межувати між собою як безпосередні сусіди.

Оновлений План дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки [4], затверджений 18 червня 2007 р. на засіданні Ради з питань співробітництва між Україною та ЄС у м. Люксембург, наразі є основним документом, що регламентує співробітництво між Україною та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки. Також на основі цього Плану дій було розроблено План-графік його імплементації, затверджений на засіданні Підкомітету № 6 «Юстиція, свобода та безпека» Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС.

Оновлений План дій вперше серед ряду погоджених завдань і напрямів співробітництва та імплементації зазначив посилення правового співробітництва між ЄС і Україною у цивільних справах. У цій сфері було визначено такі напрямки, як: сприяння практичному втіленню правової допомоги у цивільних справах; повна імплементація Гаазької Конвенції про збір доказів (1970 р.) і Гаазької Конвенції про використання документів (1965 р.); посилення співробітництва у сфері захисту прав дітей, у тому числі шляхом вивчення можливостей для приєднання до міжнародних конвенцій, зокрема щодо відповідальності

батьків, усиновлення, стягнення аліментів і виконання рішень про утримання, а також заповітів та спадкоємства; забезпечення імплементації Гаазької Конвенції 1980 р. про цивільні аспекти міжнародного викрадення дітей.

Таке розширення питань співпраці було пов'язано з розширенням кордонів ЄС та початком амбітного проекту, офіційно запущеного у березні 2003 р. Президентом Комісії Романо Проді (Romano Prodi) [26, с. 3], в який серед інших держав включена була і Україна, – Європейської політики сусідства, метою якої було створення «кола друзів» (держав близьких з економічної, політичної та цивілізаційної точки зору до ЄС) завдяки зменшенню відмінностей, що існують між ЄС та країнами-сусідами [1, с. 16].

Також необхідно відмітити важливість процесу, що розпочався 22 січня 2007 р., коли Радою міністрів ЄС із загальних питань та зовнішніх відносин було ухвалено проект мандату на переговори з Україною щодо укладання нової посиленої угоди, що мала замінити Угоду про партнерство та співробітництво. У результаті 23 листопада 2009 р. на засіданні Ради з питань співробітництва між Україною та ЄС було ухвалено Порядок денний асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію [5], що замінив попередній План дій «Україна – Європейський Союз» 2005 р. і став новим інструментом, який готував та спрямовував процеси, направлені на набуття чинності Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Порядок денний асоціації Україна – ЄС одним з пріоритетів співробітництва у контексті зобов'язань, викладених у переглянутому Плані дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи і безпеки 2007 р., визначив необхідність просувати подальше судове співробітництво між Україною та ЄС у цивільних справах на основі існуючих міжнародних інструментів, а також проводити консультації щодо подальшого поглиблення співробітництва у цій сфері за допомогою спеціально визначених інструментів. У самій же Угоді про асоціацію [6] у ст. 24 «Правове співробітництво» зазначалося, що сторони домовилися розвивати подальше судове співробітництво між Україною та ЄС у цивільних справах на основі відповідних багатосторонніх правових документів, зокрема конвенцій Гаазької конференції з міжнародного приватного права у сферах міжнародного правового співробітництва, судового процесу, а також захисту дітей. І хоча ця Угода на саміті «Східного партнерства» 29 листопада 2013 р. так і не була підписана, оскільки український уряд несподівано заявив про призупинення підготовки до асоціації з ЄС, сподіваємось, що це не є відмовою від євроінтеграції, а просто питанням часу, і робота, розпочата для підписання цієї Угоди, все ж буде продовжуватись. Тим паче, що у заключному акті щодо підписання політичних положень Угоди про асоціацію від 21 березня 2014 р. зазначено зобов'язання підписантів здійснити підписання й укладання й інших розділів Угоди, у тому числі розділу III «Юстиція, свобода та безпека».

Слід зауважити, що й зараз є можливість розвивати співпрацю України та ЄС у сфері судового співробітництва у цивільних справах.

Для спрощення процедури визнання і виконання судових рішень між Україною й державами-членами ЄС є декілька шляхів для дій: укладання двосторон-

нього договору з питань судового співробітництва та приєднання України до Луганської конвенції про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних і господарських справах.

Традиційно судове співробітництво у цивільних справах регулювалося угодами між державами-членами і третіми країнами. Проте наразі виключна компетенція укладати міжнародні угоди з третіми країнами з питань, що здатні впливати на правила, встановлені Регламентом № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних і господарських справах [27], належить Союзу.

Одночасно з цим Регламент Ради № 664/2009 від 7 липня 2009 р. щодо встановлення порядку переговорів і укладення угод між державами-членами та третіми країнами, що стосуються юрисдикції, визнання і виконання судових рішень у шлюбно-сімейних справах, справах щодо відповідальності батьків і справах, що відносяться до аліментних зобов'язань, і права, що застосовується до справ, пов'язаних з аліментними зобов'язаннями [12], передбачає певну процедуру укладання договору між окремими державами-членами ЄС та третіми країнами, зокрема де Співтовариство не виявило наміру здійснювати свою зовнішню компетенцію укласти договір. Хоча ця процедура й повинна розглядатись як винятковий захід, у строго встановлених межах і часових рамках, вона дає можливість окремим державам-членам реалізувати свої специфічні потреби у відносинах з третьою країною.

Незважаючи на те, що допоки не було укладено жодного двостороннього договору за процедурою, визначеною цим Регламентом, Україна, як і інші треті країни, має юридичні можливості для підписання таких договорів у сферах, визначених Регламентом Ради № 664/2009, у майбутньому.

Для України це потенційна можливість врегулювати відносини з державами-членами ЄС, в яких не застосовуються дві конвенції укладені в рамках Гаазької конференції, до яких приєдналася Україна (Конвенція від 2 жовтня 1973 р. про визнання і приведення у виконання рішень, що стосуються аліментних зобов'язань, що не діє у Австрії, Болгарії, Хорватії, Кіпрі, Угорщині, Ірландії, Латвії, Мальті, Румунії, Словенії, та Конвенція від 19 жовтня 1996 р. про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання і співпраця у відношенні батьківської відповідальності та заходів щодо захисту дітей) та тими державами-членами, в яких ці конвенції були підписані, проте й досі не ратифіковані (Бельгія не ратифікувала обидві конвенції, Італія – Конвенцію 1996 р.).

Дійсно, найбільш ефективним з точки зору масштабу регулювання було б підписання відповідної угоди між ЄС та державами Європейської політики сусідства (Україною, Молдовою, Білорусією, Грузією, Вірменією та Азербайджаном), що справило б позитивний вплив на розвиток економічних відносин, що є однією з цілей «Східного партнерства» [7, с. 141]. Думки про розробку середньострокової стратегії задля майбутніх переговорів про оновлення угод про партнерство та бажаність включення в майбутні угоди про партнерство також положень про поліпшення правової допомоги висловлю-

вались як науковцями [8, с. 33], так і в документах ЄС. Ще у 2006 р. Президія запропонувала Комітету з цивільно-правових питань розглянути можливість включення, у разі потреби, загального положення про співробітництво Сторін у сфері судової співпраці у цивільних справах в угодах, які укладаються з третіми країнами [25]. Проте у повідомленні 2009 р., предметом якого було судове співробітництво у цивільних справах в рамках угод ЄС про партнерство і співробітництво [24], відзначалося, що у низці переговорів з різними третіми країнами про укладення угод про партнерство і співробітництво, де ЄС пропонує включення положення про судове співробітництво в питаннях цивільного права, важко визначити узгоджену концепцію. Адже делегаціям держав-членів ЄС в цілому не вистачає інформації про функціонування судової системи відносно багатьох третіх країн. А включення положень, що стосуються судового співробітництва в питаннях цивільного права, таких як вручення документів, співпраця у питаннях захисту дітей або визнання та виконання судових рішень, будуть вигідними тільки тоді, коли всі сторони угоди рівною мірою здатні гарантувати функціонування судової системи. Такі положення взагалі менш доречні у разі, якщо не можна обґрунтовано очікувати ефективного виконання угоди всіма партнерами. Крім того, якщо укладання двосторонніх конвенцій обговорюється з одним партнером, це може мати ефект залучення інших країн для пошуку шляхів укладання аналогічних угод і тим самим це може послабити багатосторонні системи, а саме Гаазьку конференцію. Тому підписання багатосторонньої угоди між ЄС та всіма країнами «Східного партнерства» наразі є маловірогідним.

Також мало шансів і на укладання в найближчому майбутньому хоча б двосторонніх договорів між ЄС та відповідними третіми країнами.

Хоча про необхідність вивчення потенційних можливостей щодо підписання двостороннього договору про судове співробітництво у цивільних і господарських справах між Україною та ЄС йде мова у Робочому документі Комісії щодо другої доповіді про імплементацію «Стратегії зовнішнього виміру юстиції та внутрішніх справ: глобальна свобода, безпека і правосуддя» [11] та у звіті оціночної місії ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки в Україні [15]. Проте ці документи датуються 2006 та 2008 роками, і окрім цих документів у ході дослідження нам не вдалося знайти жодного документа, що свідчив би про наявність прогресу у цьому напрямку.

Це пов'язано не тільки з тим, що це достатньо нова сфера і наразі ЄС віддає перевагу більш широкій співпраці у цій сфері в рамках міжнародних організацій, а й з питанням довіри до правових систем третіх країн, для зміцнення якої недостатньо просто впровадження відповідних правових документів, заснованих на міжнародних конвенціях, але й також необхідно, щоб їх установи, системи управління та адміністративні механізми відповідали стандартам Союзу [20].

Саме тому найбільша увага у документах ЄС, присвячених простору правосуддя стосовно України, надається саме зміцненню судової системи і приведенню її у відповідність з європейськими стандартами [21]. Існує гостра

потреба в інклюзивній реформі в Україні задля забезпечення незалежності, неупередженості та ефективності судової влади як наріжного каменю політики реформ в Україні [11], що відповідає положенням Оновленого Плану дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки, який серед погоджених завдань і напрямів співробітництва у сфері юстиції визначив реформування судової системи для забезпечення її незалежності, неупередженості і ефективності та посилення правового співробітництва між ЄС і Україною у цивільних і кримінальних справах.

Також Оціночна місія ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки в Україні [15, с. 18] зазначаючи, що судова гілка влади України залишається найслабшою гілкою, звернула увагу на відсутність стратегічного підходу до реформи, сумнівну ступінь незалежності судової системи від виконавчої влади, корупцію в судовій системі, а також недостатній рівень професійної підготовки, особливо для нових суддів, та низький рівень юридичної освіти в Україні.

Зважаючи на таку критичну оцінку судової системи України, наразі неможливо говорити про наявність довіри до неї з боку держав-членів ЄС, а відповідно й про бажання співпрацювати у напрямку визнання та виконання на своїй території судових рішень, винесених в Україні, шляхом укладання міжнародної угоди про правову допомогу.

Також показовим є те, що у щорічних звітах про прогрес, досягнутий в імplementації Порядку денного асоціації Україна – ЄС [16] [17] [18], не зважаючи на наявність пункту про співробітництво у сфері правосуддя, судова співпраця в цивільних справах не згадується. Акцент зроблено на інші сфери співробітництва та загальні зауваження, у тому числі щодо наявності вибіркового правосуддя й необхідності реформування судової системи України.

Тому подальшими пріоритетами для дій в Україні повинно бути зміцнення стабільності й ефективності інститутів, що гарантують демократію і верховенство закону [22] та «європеїзації» українських судів [2]. Тільки після чого Україна може сподіватись на проведення успішних переговорів щодо укладання міжнародних угод про правову допомогу з Євросоюзом.

Тому наразі маловірогідно сподіватися на реалізацію наявних можливостей для укладання договорів з питань визнання і виконання іноземних судових рішень (договорів про правову допомогу) між ЄС та Україною, принаймні до забезпечення в Україні справедливого судового розгляду відповідно до європейських стандартів. Також, у зв'язку з відсутністю пропозиції про прийняття регламенту щодо встановлення процедури для переговорів і укладення угод між державами-членами ЄС і третіми країнами про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень в цивільних та господарських справах, тобто угод, що повністю або частково входять до сфери застосування Регламенту № 44/2001 [13], мало надії на бажання окремих держав-членів починати переговори щодо підписання окремого двостороннього договору з Україною з питань вже охоплених відповідними регламентами у зв'язку з наявністю ризику впливу такого договору на законодавство ЄС.

Таким чином, підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що в найближчому майбутньому робота повинна бути зосереджена на співпраці щодо покращення функціонування судової системи України та забезпеченні довіри з боку судових систем держав-членів. Тільки після цього може йти мова про укладання двостороннього договору про правову допомогу між Україною та Євросоюзом, що буде включати питання визнання і виконання судових рішень в цивільних та господарських справах, одночасно з цим не буде встановлювати таку уніфіковану систему, як Луганська конвенція про юрисдикцію та виконання судових рішень у цивільних і господарських справах. Адже цей варіант, за відсутності зазначеного вище Регламенту, є менш трудомістким, ніж процес щодо укладання багатостороннього договору між ЄС та декількома державами, включаючи Україну.

Список літератури: 1. Європейська політика сусідства та Східне партнерство : навч.-метод. посіб. / [уклад. Г. В. Бардакова, В. Л. Савченко]. – Донецьк : Дон. обл. центр перепід. та підв. каліф. прац. орг. держ. влади, орг. місц. самовряд., держ. підпр., установ і орг-цій, 2009. – 21 с. 2. Петров Р. А. Європеїзація української судової системи як складова євроінтеграційної політики України / Р. Петров // Право України. – 2012. – № 1-2. – С. 300-306. 3. План дій Європейського Союзу в галузі юстиції та внутрішніх справ від 12 грудня 2001 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_494. 4. План дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки від 18 червня 2007 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_956. 5. Порядок денний асоціації Україна – ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_990. 6. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://comeuoint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>. 7. Вопросы признания и приведения в исполнение иностранных судебных решений по хозяйственным спорам в международных договорах республики Беларусь / Д. Д. Авдеев // Теория и практика совершенствования законодательства и правоприменения : традиции и новации: мат. междунар. науч. конф. студ., магист. и аспирант., Минск, 30-31 окт. 2009 г. – Минск. : БГУ, 2010. – С. 139-141. 8. Трунк А. Исключительная договорная компетенция Европейского сообщества в сфере правового сотрудничества по гражданским делам / А. Трунк // Российский юридический журнал. – 2008. – № 3. – С. 25 – 33. 9. A Strategy for the External Dimension of JHA: Global Freedom, Security and Justice №14366/3/05. – Brussels, 30 November 2005. – 29 p. 10. Amsterdam Treaty, 2 October 1997 // Official Journal C 340 of 10.11.1997. 11. Commission staff working document Second progress report on the implementation of the "Strategy for the External Dimension of JHA: Global Freedom, Security and Justice" 9572/1/08 REV 1 LIMITE JAI 253 RELEX 325. – Brussels, 04.09.2008 // SEC(2008) 2409. 12. Council Regulation (EC) No 664/2009 of 7 July 2009 establishing a procedure for the negotiation and conclusion of agreements between Member States and third countries on particular matters concerning the law applicable to contractual and non-contractual obligations // Official Journal L 200 of 31.07.2009. 13. Council Regulation (EC) № 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters // Official Journal L 12 of 16.01.2001. 14. Déclaration sur l'Ukraine Réunion ministérielle de CPE, Bruxelles, le 2 décembre 1991, coopération politique européenne, communication à la presse P. 124/91. 15. Final Report «EU Justice, Freedom and Security» Assessment Missions to Ukraine. – May 2006. – 180 p. 16. Joint Staff Working Document Implementation of the European Neighbourhood Policy in Ukraine Progress in 2011 and recommendations for action. – Brussels, 15.5.2012 // SWD(2012) 124 final. 17. Joint Staff Working Document Implementation of the European Neighbourhood Policy in Ukraine Progress in 2012 and recommendations for action. – Brussels, 20.3.2013 // SWD(2013) 84 final. 18. Joint Staff

Working Document Implementation of the European Neighbourhood Policy in Ukraine Progress in 2013 and recommendations for action. – Brussels, 27.3.2014 // SWD(2014) 96 final. **19.** Note from Committee on Civil Law Matters (General Questions) of 7 May 2008 on the subject External relations strategy in the field of judicial cooperation in civil matters 9045/08 JUSTCIV 90 RELEX 275 JAI 217. **20.** Note from General Secretariat of 23 April 1999 on the subject Analysis of material on judicial cooperation in civil matters in Hungary, Poland and Romania (revised document) 7202/99 LIMITE EVAL 25 ELARG 40 JUSTCIV 57. **21.** Note from General Secretariat of the Council of 19 January 2010 on the subject Third Implementation Report of the "Strategy for the External Dimension of JHA: Global Freedom, Security and Justice" by the Council Secretariat Period of Reference: July 2008 – December 2009 5083/10 LIMITE JAIEX 6 RELEX 9 ASIM 6 CATS 6 JUSTCIV 9. **22.** Note from General Secretariat of the Council of 20 February 2007 on the subject Aspects of judicial cooperation in civil matters in the framework of the Strategy for the External Dimension of JHA: Global Freedom, Security and Justice 6118/07 LIMITE JUSTCIV 22 RELEX 84 JAI 62. **23.** Note from General Secretariat of the Council on the subject Aspects of judicial cooperation in civil matters in the framework of the Strategy for the External Dimension of JHA: Global Freedom, Security and Justice 6217/09 JUSTCIV 39 RELEX 116 JAI 68. **24.** Note from the German delegation of 17 February 2009 on the subject Judicial cooperation in civil matters in the framework of partnership and cooperation agreements of the EU 6570/09 LIMITE JUSTCIV 44 JAIEX 11 RELEX 152. **25.** Note from the incoming Presidency of 28 June 2006 on the subject Reference to judicial cooperation in civil matters in the framework of agreements to be concluded with third countries 10912/06 JUSTCIV 153 RELEX 442. **26.** Sevilya Kahraman The European Neighbourhood Policy: The European Union's New Engagement towards Wider Europe / Kahraman S. // Perceptions. – Winter 2005. – Vol. 10. – P. 1-28. **27.** Summary of Opinion 1/03 of 7 February 2006 on the competence of the Community to conclude the new Lugano Convention on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters. – Legal Service of the European Commission. – April 2006.

ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ СОТРУДНИЧЕСТВА ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА И УКРАИНЫ ПО ВОПРОСАМ ГРАЖДАНСКОГО ПРАВОСУДИЯ

Пухаленко В. П.

В статье проанализированы основы сотрудничества Европейского Союза и Украины в сфере судебного сотрудничества по гражданским и хозяйственным делам. Определено, что перспектива регулирования процесса признания и исполнения иностранных судебных решений на уровне международного договора довольно сомнительна. Основным препятствием для этого является несоответствие украинской судебной системы европейским стандартам.

Ключевые слова: Европейский Союз, судебное сотрудничество, сотрудничество ЕС с Украиной, гражданские и хозяйственные дела, признание и исполнение судебных решений.

LEGAL FRAMEWORK OF COOPERATION BETWEEN THE EUROPEAN UNION AND UKRAINE CONCERNING SOME ASPECTS OF CIVIL JUSTICE

Pukhalenko V. P.

This article analyzes the basis of cooperation of the European Union and Ukraine in the field of judicial cooperation in civil and commercial matters. It has been determined that the prospect of regulation the recognition and enforcement of foreign judgments at the level of an international treaty rather questionable. The main obstacle to this is the discrepancy of Ukrainian judicial system to the European standards.

Key words: European Union, judicial cooperation, cooperation between the EU and Ukraine, civil and commercial matters, the recognition and enforcement of judgments.

Надійшла до редакції 02.06.2014 р.